



Odborné posúdenie stavby/činnosti v kontexte environmentálnych cieľov RSV

Lenka Martonová

Bratislava

11.03.2025

Environmentálne ciele

Rámcová smernica o vode transponovaná do zákona o vodách vyžaduje dosiahnutie environmentálnych cieľov do roku 2015, resp. do roku 2021, najneskôr do roku 2027 pre:

- **útvary povrchovej vody**

- i. zabránenie zhoršeniu stavu útvarov povrchovej vody,
- ii. ochranu, zlepšovanie a obnovovanie útvarov povrchovej vody s cieľom **dosiahnuť dobrý stav** povrchových vôd,
- iii. ochranu a zlepšovanie umelých a výrazne zmenených útvarov povrchových vôd s cieľom **dosiahnuť dobrý ekologický potenciál a dobrý chemický stav**,
- iv. postupné znižovanie znečisťovania prioritnými látkami a zastavenie alebo postupné ukončenie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.

- **útvary podzemnej vody**

- i. zabránenie alebo obmedzenie vstupu znečisťujúcich látok do podzemnej vody a na **zabránenie zhoršenia stavu útvarov** podzemných vôd,
- ii. ochranu, zlepšovanie a obnovovanie útvarov podzemných vôd a na zabezpečenie rovnováhy medzi odbermi a dopĺňaním podzemných vôd za účelom **dosiahnutia dobrého stavu** podzemných vôd,
- iii. zvrátenie akéhokoľvek významného a trvalo vzostupného trendu koncentrácie znečisťujúcej látky, ktorý je spôsobený ľudskou činnosťou, za účelom postupného zníženia znečistenia podzemnej vody.

- **chránené územia závislé na vode** - chránené územia definované v § 5 (c) vodného zákona. Územia s povrchovou vodou určenou na odber pre pitnú vodu, územia s vodou určenou na kúpanie, územia s povrchovou vodou vhodnou pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb, chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd, ochranné pásma vodárenských zdrojov, referenčné lokality, citlivé oblasti, zraniteľné oblasti.



Dobrý stav vôd – povrchové vody

Dobrý stav povrchovej vody označuje stav, ktorý dosahuje útvary povrchovej vody, keď je jeho ekologický a jeho chemický stav aspoň „dobrý“.

- pre prirodzené vodné útvary povrchových vôd dosiahnutie dobrého ekologického stavu a dobrého chemického stavu,
- pre umelé a výrazne zmenené VÚ dosiahnutie dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu.

Hodnotenie ekologického stavu

- **biologické prvky kvality** - fytoplanktón, fytobentos a makrofyty, bentické bezstavovce, ryby,
- **fyzikálno-chemické prvky kvality** - pH, kyslík, teplota, BSK₅, CHSK_{Cr}, merná vodivosť, kyselinová neutralizačná kapacita do pH 4,5 (alkalita), zásadová neutralizačná kapacita do pH 8,3 (acidita), N-NH₄, N-NO₃, celkový dusík, P-PO₄, celkový fosfor,
- **hydromorfologické prvky kvality** – hydrologický režim (dynamika toku, typy prúdení, rýchlosť toku); priechodnosť /kontinuita/ tokov – pozdĺžna, laterálna (pre sedimenty a ryby); morfologické podmienky (napr. priemerná šírka koryta, premenlivosť šírky, premenlivosť hĺbky, variabilita habitatov, štruktúra a podmienky príbrežnej zóny a inundácie, stav brehov)
- **relevantné (špecifické) látky pre SR** - Anilín, Arzén a jeho zlúčeniny, Benzénsulfonamid, Benztiazol, Bifenyl (fenylbenzén), Bisfenol A, Clopyralid, Desmedipham, Dibutylftalát, Difenylamín, Ethofumesate, Formaldehyd, Glyfosát, Chróm a jeho zlúčeniny, Kyanidy, Meď a jej zlúčeniny, MCPA, 4-metyl-2,6-di-terc butylfenol, PCB a jeho kongenéry, Pendimethalin, 1,1,2-trichlóretán, Toluén, Vinylbenzén (styren), Xylény (izoméry), Zinok a jeho zlúčeniny

Dobry stav vöd – povrchové vody

Nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vöd

- ❖ Klasifikačné schémy pre biologické prvky kvality
- ❖ Klasifikačné schémy pre fyzikálno-chemické prvky kvality
- ❖ Klasifikačné schémy pre hydromorfologické prvky kvality pre prirodzené toky bez rizika
- ❖ Environmentálne normy kvality pre relevantné látky

Hodnotenie ekologického potenciálu

- **Umelé izolované kanále (AWB)** - FCHPK, relevantné syntetické a nesyntetické látky a fytoplanktón podľa schémy v type D1(P1V)
- **Melioračné sústavy (AWB)** – FCHPK (BSK₅, CHSK_{Cr}), relevantné syntetické a nesyntetické látky, predbežná schéma vodných makrofýt
- **Výrazne zmenené VÚ (HMWB) - rieky** - predbežné klasifikačné schémy pre zhodnotenie HYMO zmien pre bentické bezstavovce a ryby
Pre znečistenie - schémy totožné s prirodzenými typmi vodných útvarov

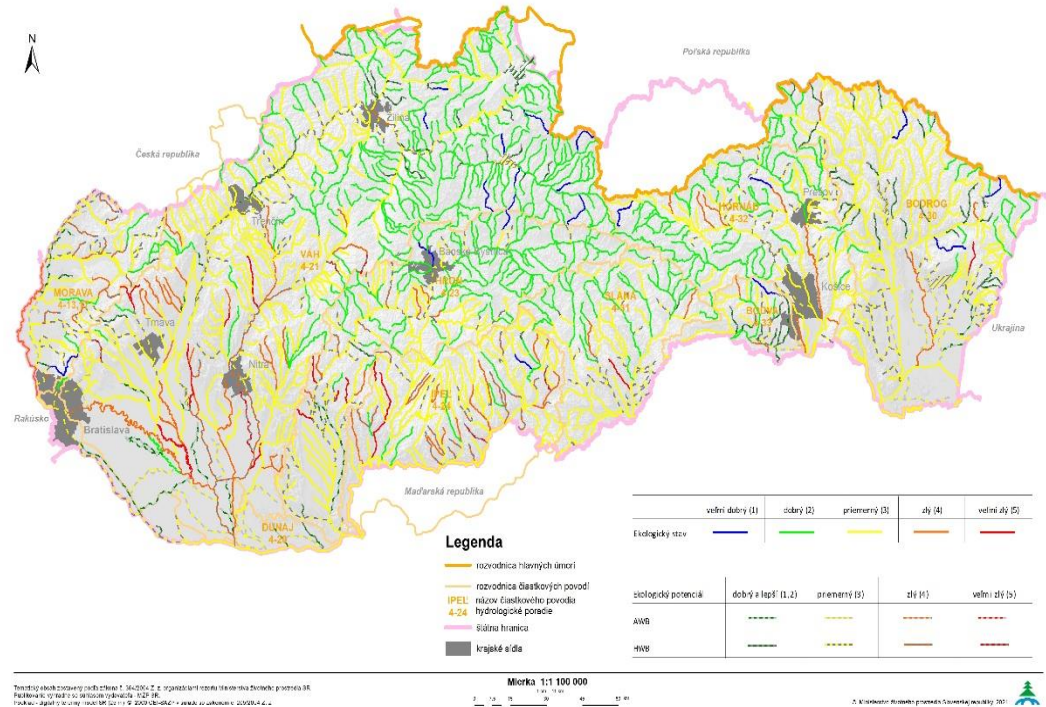


Dobrý stav vôd – povrchové vody

- 23 vodných nádrží (rieky so zmenenou kategóriou) – predbežné klasifikačné schémy pre relevantné BPK (FP, FB, BB – exúvie kukiel pakomárov), FCHPK, relevantné syntetické a nesyntetické látky.

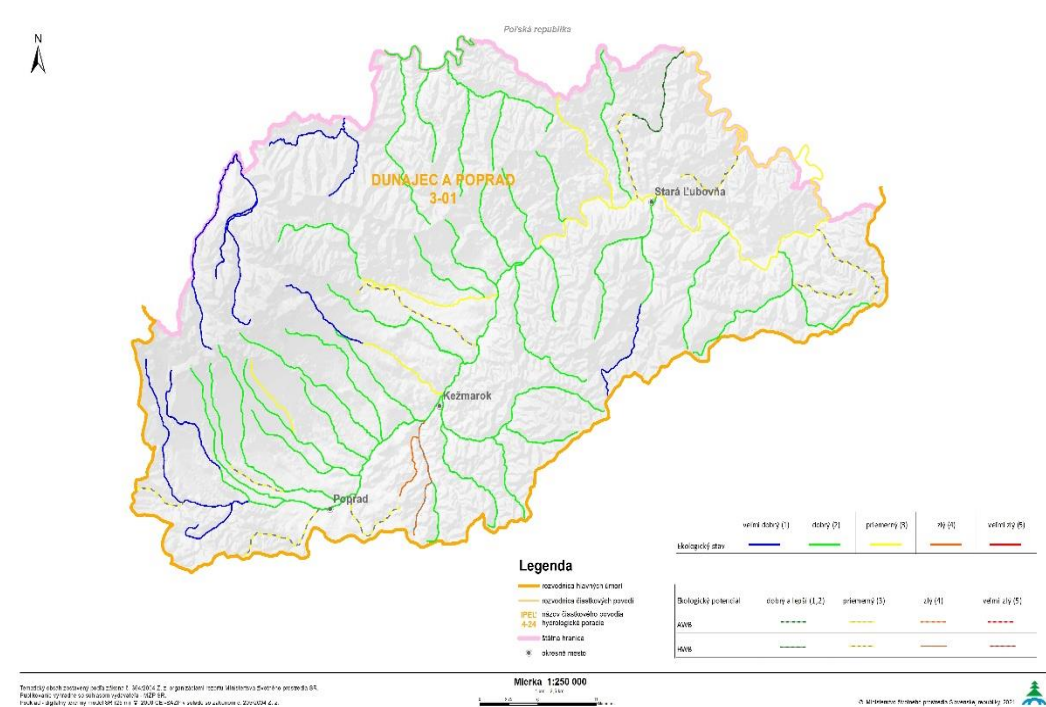
Plán manažmentu správneho územia povodia Dunaja
 Ekologický stav/potenciál útvarov povrchovej vody – obdobie 2013 až 2018

Mapa 5.3



Plán manažmentu správneho územia povodia Visly
 Ekologický stav/potenciál útvarov povrchovej vody – obdobie 2013 až 2018

Mapa 5.3



Dobrý stav vôd – povrchové vody

Hodnotenie chemického stavu

Hodnotenie chemického stavu útvarov povrchových vôd pozostáva z posúdenia výskytu 45 prioritných látok a skupín látok (látky toxické, ťažko sa rozkladajú, akumulujú sa vo vodnom prostredí).

Súlad výsledkov monitorovania s ročnými priemermi a najvyššími prípustnými koncentráciami environmentálnych noriem kvality predstavuje súlad s požiadavkami pre dobrý chemický stav.

Predpisy: NV č.167/2015 Z.z. o environmentálnych normách kvality v oblasti vodnej politiky a NV č.201/2011 Z.z. ktorým sa ustanovujú technické špecifikácie pre chemickú analýzu a monitorovanie stavu vôd.

⇒ vodné útvary dosahujúce dobrý chemický stav / vodné útvary nedosahujúce dobrý chemický stav

Dobrý stav vôd – podzemné vody

Hodnotenie chemického stavu kvartérnych a predkvartérnych útvarov \Rightarrow **dobrý** / **zlý** chemický stav

- I. Všeobecný test hodnotenia kvality
- II. Test ochranných pásiem vodárenských zdrojov/chránených vodohospodárskych oblastí, resp. test kvality vody určenej na ľudskú spotrebu – test Pitná voda
- III. Test zhoršenia chemického a ekologického stavu súvisiacich útvarov povrchových vôd v dôsledku prieniku znečisťujúcich látok z útvarov podzemných vôd – test Povrchová voda

Hodnotenie chemického stavu geotermálnych útvarov - hodnotenie stability chemického zloženia

Hodnotenie kvantitatívneho stavu kvartérnych a predkvartérnych útvarov spracované metodikou schválenou komisiou pre schvaľovanie množstiev podzemnej vody \Rightarrow **dobrý** / **zlý** kvantitatívny stav

- I. Posúdenie disponibilného potenciálu podzemnej vody v útvare k reálnemu využívaniu
- II. Hodnotenie existencie významných zostupných trendov hladiny
- III. Hodnotenie kvantity podzemnej vody na stav suchozemských ekosystémov závislých na podzemnej vode
- IV. Hodnotenie kvantity podzemnej vody na stav povrchových vôd

Hodnotenie kvantitatívneho stavu geotermálnych útvarov – bilančné hodnotenie a hodnotenie trendu časového vývoja kvantitatívneho stavu

Environmentálne ciele a výnimky

Rámcová smernica o vode umožňuje za určitých okolností uplatniť výnimky z environmentálnych cieľov. Podmienky, za ktorých môže byť dosahovanie dobrého stavu alebo potenciálu postupné alebo sa nemusia dosiahnuť, alebo za ktorých sa môže povoliť jeho zhoršenie a postup pre uplatňovanie výnimiek, sú definované nasledovne:

- článok 4.4 RSV/§ 16 ods. 3 - predĺženie konečného termínu, t. j. dobrý stav sa musí dosiahnuť najneskôr do roku 2021 resp. 2027 alebo hneď ako to prírodné podmienky dovoľia po roku 2027;
- článok 4.5 RSV/§ 16 ods. 4 - dosiahnutie menej prísnych cieľov za určitých podmienok;
- článok 4.6 RSV/§ 16 ods. 6 písm. a) - dočasné zhoršenie stavu/potenciálu v prípade prírodných príčin alebo „vyššej moci,, (silné povodne, dlhodobé sucho, havárie);
- **článok 4.7 RSV/§ 16 ods. 6 písm. b) - zhoršenie alebo nedosiahnutie dobrého stavu/potenciálu v dôsledku nových zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody alebo zmien úrovne hladiny útvarov podzemnej vody, alebo zhoršenie stavu útvaru povrchovej vody z veľmi dobrého na dobrý v dôsledku nových trvalo udržateľných rozvojových činností človeka.**



Ďakujem za pozornosť

